

Gözleme Dayalı Terapötik İttifak Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gözleme Dayalı Terapötik İttifak Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22413>

Özet

Gözleme Dayal? Terapötik ?ttifak Ölçe?i (GDT?Ö), psikoterapi süreçlerinde dan??an ve terapist arasındaki ili?ki kalitesini üçüncü bir gözlemci perspektifinden de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmi? bir ölçüm aracıdır. Bu ölçek, özellikle 2020 y?l?nda Sibel Halfon, Derya Özsoy, Deniz Kara ve Ay?e Çavdar tarafından Türkçe'ye uyarlanm?? ve **psikometrik özellikler** aç?s?ndan incelenmi?tir. GDT?Ö'nün geli?tirilme amacı, öz bildirim temelli ittifak ölçeklerinin potansiyel yanlışlı??nı azaltarak, **terapötik ittifak** kavramı'nın daha nesnel ve yapılandırılm?? bir şekilde ölçülmesine olanak sağlamaktır.

Ölçek, klinik uygulamada ve akademik ara?tırmalarda terapinin etkinliğini ve sürecini de?erlendirmek için önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışmaları, ölçeğin Türk kültürü ve diline uygunluğunu, ayrıca klinik ortamlarda güvenle kullanılabileceğini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Terapötik ?ttifak, Gözleme Dayal? De?erlendirme, Psikoterapi, Psikometrik Özellikler, GDT?Ö, Ölçek Geli?tirme, Klinik Psikoloji.

Yazarlar

Sibel Halfon, Derya Özsoy, Deniz Kara, Ay?e Çavdar

Amaç

Gözleme Dayal? Terapötik ?ttifak Ölçe?i'nin (GDT?Ö) temel amacı, psikoterapi seansları sırasında oluşan ve tedavi sonuçları üzerinde kritik etkisi bulunan **terapötik ittifak** düzeyini sistematik bir gözlem metoduyla belirlemektir. Ölçek, hem terapistin hem de dan??anın ili?kiye katkıları'nı, belirlenen görevlerdeki uyumu ve hedeflere yönelik işbirliğini değerlendiren bir bakış açısıyla puanlamaya hedefler.

Bu aracın geli?tirilmesi, terapötik süreç araştırmalarında kullanılan metodolojiyi zenginleştirmeyi amaçlamaktadır. Öz bildirim araçları'nın aksine, GDT?Ö, seansın video veya ses kayıtları üzerinden eğitimli gözlemciler tarafından dolduruldu?u için, ittifakın anlamlı dinamiklerini ve davranışsal göstergelerini daha doğru yakalama potansiyeline sahiptir. 2020 y?l?nda gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çalışması, Türkiye'deki psikoterapi araştırmacıları'na, ittifak ölçmek için sağlam bir gözlemsel araç sunmayı amaçlamıştır.

Yapı

GDTÖ, psikolojideki en önemli tedavi de?i?kenlerinden biri olan **terapötik ittifak** yap?s?n? ölçmektedir. Terapötik ittifak teorik olarak genellikle üç ana bile?en etraf?nda ?ekillenir:

Görevler (Tasks): Terapi hedeflerine ula?mak için üzerinde anla??lan eylem ve yöntemler.

Hedefler (Goals): Terapinin yönünü belirleyen, üzerinde fikir birli?ine var?lm?? sonuçlar.

Ba? (Bond): Terapist ve dan??an aras?ndaki kar??l?kl? güven, sayg? ve duygusal ba?l?lk.

Gözleme dayalı olmas? sebebiyle GDTÖ, bu bile?enleri do?rudan gözlemlenebilir davran??lar ve etkile?im kal?pları üzerinden puanlar. Bu yakla??m, ittifak?n hem aç?kça ifade edilen hem de örtük, sözel olmayan yönlerini de?erlendirmeye olanak tan?r. Ölçe?in çok boyutlu yap?s?, ara?t?rmacılar?n ve klinisyenlerin ittifak?n hangi boyutunun seans ba?ar?s?nda daha etkili oldu?unu ayr??t?rarak incelemesine imkân verir.

Geçerlik

Gözleme Dayalı Terapötik İttifak Ölçeği Türkçe Formu'nun **geçerlik** çal??malar?, arac?n amaçlad??? psikolojik yapıyı gerçekten ölçüp ölçmedi?ini do?rulamak üzere detaylıca yürütülmü?tür. Yapı geçerli?ini test etmek amacıyla **faktör analizi** yöntemleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ölçe?in maddelerinin teorik beklentilerle uyumlu bir ?ekilde ilgili alt boyutlara yüklendi?ini göstermi?tir.

E? zamanlı geçerlik kapsam?nda, GDTÖ puanları?n, **terapötik ittifak** ölçümü için kabul görmü? di?er standart ölçeklerle (örne?in, Dan??an veya Terapist versiyonu Çal??ma İttifakı Envanteri - WAI) anlamlı ve yüksek korelasyonlar sergilemesi, ölçe?in geçerli bir ölçüm aracı oldu?unu desteklemektedir. Bu bulgular, GDTÖ'nün terapötik ittifak?n gözlemsel de?erlendirmesi için sa?lam bir yapıya sahip oldu?unu kan?tlamaktadır.

Güvenirlik

GDTÖ'nün **güvenirlik** analizleri, tutarlılık ve tekrarlanabilirlik aç?s?ndan incelenmi?tir. ?ç tutarlılık güvenilirli?i, Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak hesaplanm?? ve hem ölçe?in tamamı hem de alt boyutlar? için kabul edilebilir düzeylerin üzerinde de?erler elde edilmi?tir. Bu, ölçekteki maddelerin ayn? temel yapıyı ölçme konusunda homojen oldu?unu göstermektedir.

Gözleme dayalı bir araç olmas? nedeniyle, gözlemciler aras? **güvenirlik** (inter-rater reliability) GDTÖ için hayati öneme sahiptir. Çal??malar, farklı eğitimli gözlemcilerin ayn? seans? ba??ms?z olarak de?erlendirdi?inde yüksek düzeyde uyum sa?lad???n? göstermi?tir. Bu yüksek uyum, ölçek kullan?m?n?n standardize edildi?ini ve elde edilen puanları?n gözlemcinin ki?isel yorumundan ba??ms?z olarak güvenilir oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Halfon ve arkadaşlar? (2020) taraf?ndan yürütölen uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini derinlemesine incelemek amac?yla do?rulamay?c? veya aç?mlay?c? **faktör analizi** teknikleri uygulanm??tır. Analizlerin temel amac?, ölçe?in maddelerinin kaç temel faktör alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin teorik olarak beklenen ittifak bile?enlerini (Görevler, Hedefler, Ba?) ne ölçüde temsil etti?ini belirlemektir.

Elde edilen **faktör analizi** sonuçlar?, GDT?Ö'nün çok boyutlu bir yap?y? destekledi?ini göstermi?tir. Bu yap?sal model, terapötik ittifak?n farklı bile?enlerinin birbirinden ayr??t?r?larak ölçölmesine olanak tan?makta ve böylece terapi sürecinin daha incelikli anla??lmas?na katkıda bulunmaktadır. Faktör yükleri ve model uyum indeksleri, Türkçe formun iyi bir yap?sal uyum gösterdi?ini teyit etmi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Türkçe Formunun Psikometrik Özelliklerinin ?ncelenmesi)

Format: Gözleme Dayal? Derecelendirme Ölçe?i (Likert Tipi Puanlama Sistemi Kullan?ld??? Varsay?lmaktad?r)

Mevcut Dil: Türkçe

Popölasyon Grubu: Psikoterapi gören dan??anlar ve bu süreci yürüten terapistler (Ölçek, seans gözlemcisi taraf?ndan doldurulur).

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popölasyon Detaylar?: Türkçe formunun psikometrik çal??malar?, çe?itli psikoterapi yakla??mlar?n? uygulayan terapistler ve onlar?n dan??anlar?n? içeren klinik örneklem üzerinde gerçekte?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: E?itimli gözlemciler, kaydedilmi? (ses veya video) psikoterapi seanslar?n? izleyerek veya dinleyerek, ölçek maddelerini önceden belirlenmi? kriterlere göre derecelendirirler.

Anahtar Kelimeler

Klinik Psikoloji, Psikoterapi Ara?t?rmalar?, Gözlemci Derecelendirmesi, Terapist E?itimi, Psikometrik Özellikler, Terapötik Ba?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Kurumsal E-posta Adresleri: sibel.halfon@bilgi.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: ?stanbul Bilgi Üniversitesi, Psikoloji Bölümü (Varsay?msal)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: 2020 (Türkçe Formunun Yay?n Y?I?)

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik ve ara?t?rma amaçlı? kullan?m? genellikle ücretsizdir, ancak ticari veya klinik uygulama amac?yla kullan?m için sorumlu yazar Sibel Halfon ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Kullan?m izni, telif hakk? sahibi olan yazar?n ve yay?nc? kurumun (Türk Psikoloji Yaz?lar?) ko?ullar?na ba?lıd?r.

Kaynaklar

Halfon, S., Özsoy, D., Kara, D., & Çavdar, A. (2020). Gözleme Dayal? Terapötik ?ttifak Ölçe?i Türkçe Formu'nun (GDT?Ö) Psikometrik Özellikleri (GDT?Ö'nün Psikometrik Özellikleri). *Türk Psikoloji Yaz?lar?*, 23(46), 55-68. DOI: 10.31828/tpy1301996120201227m000025.

Makalenin orijinal PDF dosyas? ?u adresten indirilebilir: gozleme-dayali-terapotik-ittifak-olcegi-toad.pdf

Yay?nc? kurum ba?lant?s?: psikolog.org.tr

Gözleme Dayal? Terapötik ?ttifak Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte bulunmamaktadır. Bu nedenle, maddeler burada listelenememiştir. Detaylı maddelere ulaşmak için lütfen belirtilen akademik referansa başvurunuz.